

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/479/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712203462
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1712203462.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Údernícka 5, Bratislava, zast. advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Údernícka 5, Bratislava, proti odporkyni: K. I., D. I. XX, T., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, zast. advokátskou kanceláriou HKP, s. r. o., Sasinkova 6, Bratislava, o zaplatenie istiny 40,19 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 14. januára 2013, č. k. 5C 177/2012 - 70, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odvolací súd návrhu na prerušenie veci nevyhovuje.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením konanie zastavil, odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok vo výške 9,87 eur, prostredníctvom Daňového úradu D.. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 96 ods. 1, 3 O. s. p. a vecne tým, že navrhovateľ písomným podaním zo dňa 3. 12. 2012, doručeným súdu prvého stupňa dňa 6. 12. 2012 vzal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, pričom k späťvzatiu návrhu na začatie konania došlo skôr, než sa začalo pojednávanie. O trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom, odporcom a vedľajším účastníkom súd prvého stupňa rozhodol tak, že ich náhradu odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal, nakoľko odporkyni v konaní žiadne trovy nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, pričom uviedol, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd zvažovať účelnosť uplatňovaného alebo bráneného práva, proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Vedľajší účastník vstúpil do konania, ale konkrétne právne úkony do späťvzatia návrhu právnym zástupcom vedľajšieho účastníka neboli urobené. Súd prvého stupňa mal za to, že keď došlo k späťvzatiu návrhu nebolo zo strany vedľajšieho účastníka potrebné robiť nijaké ďalšie účelné úkony poskytovania právnej pomoci. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že ak vedľajší účastník zastúpený advokátom nerobil žiadne účelné kroky na ochranu práv odporkyne, potom nie je možné konštatovať oprávnenosť nároku vedľajšieho účastníka na náhradu trov právneho zastúpenia a jeho právny zástupca nerobil žiadne účelné úkony na ochranu práv odporkyne ako spotrebiteľa. O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 3 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a priznal mu náhradu trov konania. Uviedol, že zo späťvzatia návrhu

na začatie konania nevyplýva z akého dôvodu vzal navrhovateľ svoj návrh späť a podstatným pre právne posúdenie veci je, že nárok uplatňovaný navrhovateľom nebol uplatňovaný dôvodne, resp. bol premlčaný podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Mal za to, že súd prvého stupňa mal o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 O. s. p. a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojím návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Poukázal na to, že prejednávaná vec je typickým spotrebiteľským sporom a teda výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť je odporujúci zákonom SR a predpisom EÚ. Taktiež uviedol, že súd prvého stupňa svojím postupom a nepríznanim náhrady priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní, zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka a znemožnil mu tak reálny výkon úloh spotrebiteľského združenia vymedzených zákonom a zároveň súd prvého stupňa odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia v rámci občianskeho súdneho procesu. Zároveň poukázal na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach, (napr. rozhodnutia Krajského súdu D. D., Krajského súdu T. Krajského súdu J., Krajského súdu N. atď.). Mal za to, že aj vedľajší účastník ako občianske združenie má právo v súdnom konaní vystupovať proti dodávateľom na základe princípu "rovnosti zbraní".

Navrhovateľ odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa na základe poznámky 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane spotrebiteľa"). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O. s. p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O. s. p.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p., má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z čoho možno vyvodiť, že aj vedľajší účastník, rovnako ako hlavný účastník konania, má právo na právnu pomoc pred súdmi (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a teda má právo i na náhradu trov právneho zastúpenia (§ 137 ods. 1 O. s. p.). Vedľajšiemu účastníkovi rovnako môže súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia len vtedy, ak boli vynaložené v súvislosti s daným konaním a účelne.

Náhradu trov konania v prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, upravujú ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ a § 146 ods. 2 O. s. p..

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku nemá žiaden z účastníkov, ak konanie bolo zastavené. Pokiaľ však niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené, postupuje sa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O. s. p., ktorá predpokladá zodpovednosť za zavinenie toho účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Preto, ak konanie bolo zastavené pre nedostatok podmienky konania v zásade platí, že zastavenie konania zavinil navrhovateľ a je preto povinný hradiť trovy konania odporcovi. Z tejto zásady je stanovená výnimka § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p. podľa ktorej, ak dôvodne podaný návrh bol vzatý späť pre správanie odporcu, je tento povinný hradiť trovy konania. Dôvodnosť podania návrhu sa i v tomto prípade posudzuje procesne, t. j. z hľadiska vzťahu výsledku správania sa odporcu k nároku navrhovateľa.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal zaplata 40,19 € s prís. titulom zmluvy o bežnom účte. Vedľajší účastník vstúpil do konania podaním doručeným súdu 19. 4. 2012, ktorým požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh a súčasne priznať náhradu trov konania.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa konanie zastavil z dôvodu, že navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť. Odporkyni preto vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p. Vzhľadom na to právo na náhradu trov konania vzniklo aj vedľajšiemu účastníkovi. Odvolací súd je však toho názoru, že tu sú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú použitie § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodovaní o trovách konania a teda nepriznanie ich náhrady vedľajšiemu účastníkovi, hoci mu na náhradu trov konania vznikol nárok.

V danom prípade bolo potom potrebné skúmať, či trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka boli vynaložené účelne, resp. či vôbec boli vynaložené. Z obsahu spisu, ako aj samotného odvolania vyplýva, že vedľajší účastník si uplatnil trovy konania, ktoré vyčíslil.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. V tomto konaní nie je možné považovať trovy vynaložené vedľajším účastníkom, presnejšie, vyčíslené vedľajším účastníkom za účelné, lebo tieto trovy neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom odporkyne, resp. vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

V prejednávanej veci v dôsledku zastavenia konania nedošlo ani k vysloveniu procesného postoja odporkyne, ale ani vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky a v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia treba možno považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej.

Z uvedeného vyplýva, že odporkyňa nielen ako spotrebiteľ nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, nakoľko o prebiehajúcom konaní nemala žiadnu vedomosť a teda nemala vedomosť ani o tom, že v konaní na jej strane vedľajší účastník vystupuje. Zároveň je nutné poukázať na skutočnosť, že cieľom Združenia je kolektívna ochrana spotrebiteľa, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka, čo znamená, že samotné Združenie bolo

vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, pričom samotné ustanovenie stanov Združenia konštatuje, že výdavkami Združenia sú výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na správu združenia. Z uvedeného teda vyplýva, že samotné združenie je spôsobilé a schopné chrániť záujmy spotrebiteľa, pričom odvolací súd uznáva argumentáciu vedľajšieho účastníka v odvolaní v tom, že má právo zvoliť si pri účasti v konaní právneho zástupcu, avšak odvolací súd takto vynaložené finančné prostriedky nepovažoval za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní.

Odvolací súd poznamenáva, že novelizované znenie ustanovenia § 137 O. s. p. (účinného od 1. 1. 2012) síce poukazuje na trovy konania, medzi ktoré zahŕňa aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zastupovanie, ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Vedľajší účastník má principiálne právo na náhradu trov konania, čo je v súlade s vyššie uvedeným právnym záverom odvolacieho súdu, avšak účelnosť trov právneho zastúpenia musí byť skúmaná v každom individuálnom prípade a súd je povinný skúmať účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva, ktoré musia sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesnú ochranu proti takémuto tvrdenému nároku.

Zároveň je nutné však uviesť, že aj presvedčenie vedľajšieho účastníka, prezentované v jeho odvolaní v tejto právnej veci, ale aj v obdobných sporoch, ako je odvolaciemu súdu už z jeho rozhodovacej činnosti známe, týkajúce sa tvrdenia, že jeho vstup do konaní, v ktorých si navrhovateľ uplatňuje svoje premlčané pohľadávky a nerešpektuje premlčacie lehoty podľa Občianskeho zákonníka, je zavádzajúce, nakoľko podať návrh na súd je rýdzo dispozitívnym právom navrhovateľa toho - ktorého konania a týmto návrhom je až súd povinný sa v konaní vysporiadať a o ňom rozhodnúť, pričom vedľajší účastník opomína, že na premlčanie je povinný súd prihliadať až po námietke vznesenej odporkyňou (vedľajším účastníkom) a túto vo svojom rozhodnutí aj posúdiť, pričom prvostupňový súd nezačal vo veci konať, keďže k zastaveniu konania došlo pred prvým pojednávaním.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko konanie bolo zastavené z dôvodu, že návrh na začatie konania bol vzatý späť. Odvolací súd ako už uviedol vyššie, má za to, že trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporkyňi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V prejednávanej veci rozhodnutie súdu nezáviselo od posúdenia žiadnej prejudiciálnej otázky Súdny dvorom EÚ. Preto nebol dôvod na prerušenie konania a predloženie veci tomuto súdnemu orgánu a preto odvolací súd návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania nevyhovel.

Navrhovateľ mal v odvolacom konaní úspech, avšak napriek tomu mu odvolací súd nemohol priznať náhradu trov voči vedľajšiemu účastníkovi. Povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania by totiž bolo možné uložiť vedľajšiemu účastníkovi iba spolu s odporkyňou. Odvolací súd však nevidí žiadny dôvod uložiť odporkyňi povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania za situácie, keď vznik týchto trov zaviniel vedľajší účastník nedôvodným odvolaním, ktoré navyše podal bez vedomia a súhlasu odporkyne (§ 150 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.